

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.16/2023/11.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. október 3.
Az ügy tárgya: lőfegyverrel visszaélés büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): I. rendű
Első fok: Nyíregyházi Városi Bíróság, 42.B.428/2011/58., ítélet,
tárgyalás, 2011. október 12.
Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 3.Bf.895/2012/7., ítélet,
nyilvános ülés, 2013. június 25.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lőfegyverrel visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Városi Bíróság 42.B.428/2011/58. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.895/2012/7. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2011. október 12. napján meghozott 42.B.428/2011/58. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki lőfegyverrel visszaélés bűntettében [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pont], valamint kábítószerrel visszaélés bűntettében [1978. évi IV. törvény 282. § (1) bekezdés]. Ezért őt mint többszörös visszaesőt – halmazati büntetésül – 3 év 6 hónap fegyházbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2013. június 25. napján jogerős 3.Bf.895/2012/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a fegyházbüntetés tartamát 4 év 6 hónapra súlyosította. Pontosította a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapítottnak az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és új eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

[4] Indokai szerint az ügyében kizárt ügyész vett rész figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás első tárgyalásán az akkori felesége jelezte, hogy ő és az eljáró ügyész rokonok. A tárgyalást követően az akkori felesége az is elmondta neki, hogy az előzetes letartóztatásának ideje alatt az ügyészt többször is felkeresték jogi segítségnyújtás miatt.

[5] Kifejtette, hogy az ügyésznek tisztában kellett lennie azzal, hogy ő és az I. rendű terhelt akkori felesége rokonok, ez megalapozza a Be. 27. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kizárási okot.

[6] Sérelmezte, hogy az ügyész az eljárás során nem pártatlanul viselkedett, úgy alakította az ügy menetét, hogy mindig rossz színben tüntesse fel. Álláspontja szerint az eljáró ügyész megszegte a Be. 28. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, mellyel kapcsolatban hivatkozott a 25/2013. (X. 4.) AB határozatra.

[7] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság határozatát helyezze hatályon kívül és új eljárás lefolytatását rendelje el.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.58/2023/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[9] Indokai szerint az I. rendű terhelt indítványában nem részletezte, hogy az akkori felesége és a tárgyaláson vádképviselőt ellátó ügyész között milyen rokoni kapcsolat állt fenn. Az ügyben eljáró ügyész csak akkor minősült volna az I. rendű terhelt hozzátartozójának, amennyiben az akkori házastársa egyeneságbeli rokona és testvére lett volna, erre azonban az I. rendű terhelt nem hivatkozott.

[10] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt akkori házastársa az eljárásban tanúként vett részt, így a tanúval fennálló esetleges hozzátartozói viszony sem valósította volna meg az ügyésszel szembeni kizárási okot. Rámutatott, hogy az eljáró ügyészek nem álltak, és nem állnak rokoni kapcsolatban az I. rendű terhelt korábbi házastársával. Álláspontja szerint az elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány lehetősége akkor áll fenn, ha a kérelmező első ízben olyan körülményt kíván érvényesíteni, amelyről bizonyítja, hogy arról a jogerős ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást, ugyanakkor az I. rendű terhelt már az elsőfokú eljárás során tudomást szerzett az elfogultságról. Az elfogultságra alapított kizárási okról az ügyészi szervezetrendszeren belül születik döntés, ennek hiányában nem lehet kizártnak tekinteni az eljáró ügyészt.

[11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn, egyúttal átiratához csatolta az ügyész azon nyilatkozatát, amely szerint az I. rendű terhelt volt házastársával nem álltak és nem állnak rokonsági kapcsolatban.

[12] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében lényegében megismételte a felülvizsgálati indítványában foglaltakat.

[13] A Legfőbb Ügyészség BF.58/2023/7. számú átiratában tett nyilatkozatát változatlan tartalommal fenntartotta.

III.

[14] Az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[16] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[17] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés és ekként felülvizsgálati ok a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[18] Ezzel egy tekintet alá tartozik, ha a tárgyaláson kizárt ügyész vesz részt.

[19] A Be. 659. § (4) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt – a (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[20] Az ügyész kizárásának okairól az eljárás lefolytatásakor hatályos 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 31. § (1) bekezdése rendelkezett. Eszerint a büntetőügyben ügyészként nem járhat el

- a) aki az ügyben mint bíró járt el, valamint az ügyben eljáró vagy eljáró bíró hozzátartozója,
- b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, feljelentő vagy mint képviselőjük vesz, vagy vett részt, illetőleg ezek hozzátartozója,
- c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, valamint szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,
- d) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

[21] A büntetőeljárás törvény nem minden rokoni kapcsolatot tekint a kizárás objektív okát megalapozó körülménynek.

[22] A korábbi Be. 601. § (3) bekezdése értelmében, ahol e törvény hozzátartozóról rendelkezik, a Btk. – az eljárás lefolytatásakor hatályos 1978. évi IV. törvény – 137. § 6. pontja az irányadó.

[23] Eszerint hozzátartozó az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbe fogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs és a jegyes, a házastárs vagy a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa és bejegyzett élettársa.

[24] A felülvizsgálati indítványában az I. rendű terhelt nem jelölte meg, hogy a tárgyaláson vádképviselőt ellátó ügyész és az akkori házastársa között pontosan milyen rokoni kapcsolat állt fenn.

[25] Márpedig az ügyben eljáró ügyész(ek) csak abban az esetben minősült(ek) volna az I. rendű terhelt hozzátartozójának, amennyiben az akkori házastársa egyeneságbeli rokona, vagy testvére lett(ek) volna, ilyen tartalmú nyilatkozatot azonban az I. rendű terhelt nem tett.

[26] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati eljárás során beszerezte az ügyben eljáró ügyészek nyilatkozatát. Eszerint sem a felülvizsgálati indítványban hivatkozott első tárgyalási napon vádképviselői tevékenységet ellátó ügyész, sem az elsőfokú ítélet kihirdetését követően az I. rendű terhelt előzetes letartóztatását indítványozó ügyész nem állt, és jelenleg sem áll rokoni kapcsolatban az I. rendű terhelt akkori házastársával.

[27] A Kúria megjegyzi, hogy objektív kizárási okot az ügyész eljárási résztvevőkkel fennálló hozzátartozói viszonya a korábbi Be. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontja esetében alapozott meg.

[28] Ugyanakkor az I. rendű terhelt akkori házastársa a büntetőeljárásban – sértettnek nem minősülő – tanúként vett részt, ezért az ügyésszel szembeni kizárási okot a tanúval fennálló esetleges hozzátartozói viszonya sem valószínűsíthetően megalapozta [korábbi Be. 31. § (1) bekezdés c) pont].

[29] Mindebből következően – a Be. 659. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – a korábbi Be. 31. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti kizárási ok nem állt fenn, így a felülvizsgálati indítvány ezen okból alaptalan.

[30] A felülvizsgálati indítvány sérelmezte az ügyész elfogultságát is.

[31] Az Alkotmánybíróság – az I. rendű terhelt által is hivatkozott – 25/2013. (X. 4.) AB határozata indokolásának [46] bekezdésében rámutat, hogy az elfogultsági kifogás felülvizsgálat keretében is csak a kizárással összefüggő egyéb szabályok szerint érvényesíthető.

Azaz, azt megalapozhatja a korábbi Be. 31. § (1) bekezdés d) pontjára, mint elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány.

[32] Az elfogultsági kifogás azonban csak akkor szolgálhat felülvizsgálati eljárás alapjául, amennyiben az elfogultságra okot adó körülményről a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást, illetve ugyanazt az okot nem ismételtén jelentik be.

[33] Ehhez képest jelen esetben – éppen a felülvizsgálati indítvány tartalma alapján – egyértelmű, hogy az I. rendű terhelt az álláspontja szerint elfogultságra okot adó körülményről már az elsőfokú eljárás során tudomást szerzett.

[34] A Kúria megjegyzi továbbá, hogy a korábbi Be. 32. § (5) bekezdése alapján a korábbi Be. 31. § (1) bekezdés d) pontjában írt elfogultságra alapított kizárási ok felől az ügyészi szervezetrendszeren belül születik döntés, ennek hiányában a tárgyaláson jelen lévő ügyészt nem lehet kizártnak tekinteni.

[35] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy jelen ügyben nem született a tárgyaláson részt vevő ügyészeket érintő kizárásról rendelkező határozat, így erre figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti hatályon kívül helyezést eredményező feltétlen eljárási szabálysértés nem történt, a felülvizsgálatnak ezen okból sincs helye.

[36] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése miatt hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[37] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[38] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtén előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtén előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. október 3.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző